

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA**

IZMJENE I DOPUNE DRŽAVNOG PRORAČUNA ZA 2022. GODINU¹

- VODIČ ZA GRAĐANE -

Zagreb, svibanj 2022.

¹ Hrvatski sabor je dana 27. svibnja 2022. usvojio Izmjene i dopune Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu i projekcija za 2023. i 2024. godinu

1. UVOD

Nakon brzog i snažnog oporavka hrvatskog gospodarstva od posljedica COVID 19 pandemije u 2021. godini, tijekom 2022. pojavili su se i novi izazovi poput geopolitičkih napetosti, nastavka poremećaja u opskrbnim lancima, nestabilnostima financijskih tržišta, a sve to događa se u okolnostima rastućih infacijskih pritisaka. Navedeno rezultira snažnim izazovima u kreiranju ekonomske pa tako i fiskalne politike koja svojim alatima treba pravovremeno odgovoriti na tekuće i projicirane društveno-ekonomske promjene u domaćem i inozemnom okružju.

Prihodna strana proračuna određena je daljnjim rastom gospodarske aktivnosti te naporima u svrhu ublažavanja učinaka inflatornih pritisaka na građane i gospodarstvo. Tako se predviđeni prihodi od poreza na dodanu vrijednost (PDV) temelje na projekcijama rasta osobne potrošnje, turističkih usluga, intermedijarne potrošnje te investicija. K tome, kako bi olakšala građanima i gospodarstvu u okolnostima rastuće inflacije, Vlada RH smanjila je PDV na određene proizvode te privremeno smanjila trošarine na energente. Doprinosi za mirovinsko i zdravstveno osiguranje su prvenstveno određeni predviđenim kretanjem rasta zaposlenosti i plaća kao i porez na dohodak. Prihodi od poreza na dobit projicirani su temeljem rezultata poslovanja gospodarskih subjekata iz 2021. godine. Značajan učinak na prihode očekuje se i uslijed ubrzanog povlačenja ugovorenih EU sredstava iz Višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2014.-2020. te 2021.-2027. kao i sredstava iz instrumenta EU nove generacije. Ovdje valja spomenuti i sredstva iz Fonda solidarnosti EU koja će biti usmjerena za financiranje obnove javne infrastrukture oštećene tijekom potresa u Zagrebu te na Banovini.

Rashodnu stranu proračuna obilježavaju ponajviše izdvajanja za održivo funkcioniranje zdravstvenog i mirovinskog sustava tj. za podmirivanje obveza ustanova u zdravstvu te indeksacije mirovina uslijed rasta plaća i indeksa potrošačkih cijena. Rashodi se povećavaju i kako bi se sanirale posljedice geopolitičkih napetosti u Ukrajini, što uključuje primjereni prihvati i zbrinjavanje ukrajinskih izbjeglica, osiguranje zaliha plina te nabavu robnih zaliha. Temeljem uspješno zaključenih pregovora između Vlade RH i sindikata u travnju 2022., od 1. svibnja povećava se osnovica za obračun plaća u državnim i javnim službama za 4%. Rashodi se povećavaju i kao posljedica osiguravanja sredstava za mjere ublažavanja rasta cijena energenata (uključujući i

subvencioniranje cijene plina, naknadu za ugroženog kupca energenata) kao i slijedom očekivane dinamike sanacije šteta uzrokovanih potresom.

Sukladno planiranim kretanjima prihoda i rashoda, očekuje se da će proračun opće države prema ESA 2010 metodologiji zabilježiti manjak od 2,8% BDP-a u 2022. godini dok će se udio javnog duga u BDP-u smanjiti za 3,6 postotnih bodova u odnosu na godinu ranije te će iznositi 76,2 % BDP-a.

2. MAKROEKONOMSKI OKVIR

Makroekonomski okvir definiran je u travnju ove godine te opisan u Programu konvergencije RH za razdoblje 2023.-2025. Vanjske pretpostavke za izradu makroekonomskih projekcija preuzete su iz projekcija Međunarodnog monetarnog fonda (*World Economic Outlook, April 2022*), EK (*Spring 2022 forecast assumptions*) i Consensus Forecasts (*Eastern Europe i G-7 & Western Europe, April 2022*). Projekcije međunarodnog okruženja u srednjoročnom razdoblju korigirane su na niže u usporedbi s prethodnim projekcijama, prvenstveno kao posljedica negativnih izravnih i neizravnih utjecaja ruske invazije na Ukrajinu, kao i izraženih pritisaka na rast cijena, što je negativno djelovalo na očekivanja o gospodarskim izgledima.

Tablica 1: Kretanja makroekonomskih pokazatelja

	I. 2022.	II. 2022.	III. 2022.	IV. 2022.	kumulativ 2022.
Indeks potrošačkih cijena, % godišnja promjena	5,7	6,3	7,3	-	I.- III. 6,4
Industrijska proizvodnja, % godišnja promjena	3,5	4,0	-1,9	-	I.- III. 1,7
Promet od trgovine na malo, % godišnja promjena, realno	2,0	0,3	3,6	-	I.- III. 2,0
Indeks građevinskih radova, % godišnja promjena	4,3	5,2	-	-	I.- II. 4,7
Broj noćenja turista, % godišnja promjena	102,9	132,5	125,8	-	I.- III. 121,1
Izvoz roba, % godišnja promjena (HRK) ^a	45,4	36,9	30,3	-	I.- III. 36,6
Uvoz roba, % godišnja promjena (HRK) ^a	45,7	32,2	45,7	-	I.- III. 41,2
Broj zaposlenih, % godišnja promjena ^b	2,4	2,4	2,3	2,7	I.- IV. 2,5
Stopa registrirane nezaposlenosti, %	7,8	7,8	7,5	-	I.- III. 7,7

^a Prvi rezultati.

^b Podaci HZMO-a.

Prema dosad objavljenim visokofrekventnim makroekonomskim pokazateljima za RH, prvo tromjesečje 2022. obilježeno je nastavkom relativno povoljnih kretanja. Obujam industrijske proizvodnje je u prvom tromjesečju 2022. zabilježio međugodišnji rast od 1,7%, dok je rast realnog prometa u trgovini na malo iznosio 2,0%, usporivši nakon

snažnog rasta u prethodnim tromjesečjima. Obujam građevinskih radova je početkom 2022. nastavio snažno rasti, zabilježivši u prva dva mjeseca ove godine međugodišnje povećanje od 4,7%. U prva tri mjeseca 2022. ostvaren je rast broja turističkih noćenja od 121,1% u odnosu na isto razdoblje prošle godine, dosegnuvši razinu od 94% noćenja iz istog razdoblja rekordne 2019. Početkom 2022. nastavljeno je ubrzanje inflacije potrošačkih cijena koja je u ožujku dosegla razinu od 7,3%. Početkom 2022. pouzdanje potrošača bilježi smanjenje pod utjecajem krize u Ukrajini i rasprostranjenog rasta cijena. Stanje na tržištu rada i dalje je povoljno te se nastavlja rast broja zaposlenih, koji se približava rekordnim razinama iz 2008., dok se stopa registrirane nezaposlenosti smanjuje.

Temeljem dostupnih makroekonomskih pokazatelja za domaće gospodarstvo i međunarodno okruženje, u 2022. prognozira se realni rast BDP-a od 3,0%. Očekuje se da će u 2022. godini izvoz roba i usluga biti glavni pokretač rasta, a pozitivan doprinos rastu doći će i od bruto investicija u fiksni kapital te u manjoj mjeri od rasta osobne i državne potrošnje. S druge strane, negativan doprinos rastu doći će od promjene zaliha i uvoza roba i usluga. Trenutno je prisutna znatna razina neizvjesnosti vezana uz prelijevanje povećanih cijena energije i hrane na inflaciju, pri čemu se u 2022. godini očekuje ubrzanje inflacije potrošačkih cijena na razinu od 7,8%. Zbog prisutne neravnoteže između ponude i potražnje za radom te povoljnih trendova migracijskog salda u ekspanzivnoj fazi privrednog ciklusa, tržište rada karakteriziraju povoljna očekivanja. Tako se u ovoj godini očekuje rast broja zaposlenih po stopi od 2,8% te smanjenje anketne stope nezaposlenosti na 6,3%.

Tablica 2: Projekcije makroekonomskih pokazatelja RH

	2021.	Projekcija 2022.
BDP - tekuće cijene, mil. HRK	430.621	471.348
BDP - realni rast (%)	10,2	3,0
Osobna potrošnja	10,0	1,4
Državna potrošnja	3,1	3,3
Bruto investicije u fiksni kapital	7,6	5,8
Izvoz roba i usluga	33,3	6,9
Uvoz roba i usluga	14,7	6,1
Doprinosi rastu BDP-a (postotni bodovi)		
Osobna potrošnja	5,9	0,8
Državna potrošnja	0,7	0,7
Bruto investicije u fiksni kapital	1,7	1,2
Promjena zaliha	-4,9	-0,2
Izvoz roba i usluga	14,0	3,5
Uvoz roba i usluga	-7,2	-3,2
Rast indeksa potrošačkih cijena (%)	2,6	7,8
Rast zaposlenosti (%)*	1,2	2,8
Stopa nezaposlenosti, anketna (%)	7,6	6,3

* Definicija nacionalnih računa

Izvor: Državni zavod za statistiku, Ministarstvo financija

3. PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Prihodi državnog proračuna planirani Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu temelje se na očekivanom kretanju gospodarske aktivnosti, uzimajući u obzir fiskalne učinke poreznih izmjena u okviru sustava poreza na dodanu vrijednost i trošarinskih propisa, a u cilju ublažavanja inflatornog pritiska na stanovništvo i gospodarstvo.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost stupio je na snagu 1. travnja 2022., a njime je propisano smanjenje stope PDV-a s 25% na 5% odnosno 13% za određena dobra i usluge. Tako se na 5% smanjuje PDV za dječju

hranu, jestiva ulja i masti, maslac i margarin, žive životinje, svježe meso i kobasice, živu i svježju ribu, rakove, povrće, voće, jaja i sjemenje, gnojiva i pesticide, hranu za životinje, ali i ulaznice za koncerte, sportska i kulturna događanja. Vlada RH donijela je Uredbu o izmjeni Uredbe o visini trošarine na energente i električnu energiju, kojom se snižava visina trošarine za 40 lipa po litri bezolovnog motornog benzina te za 20 lipa po litri dizelskog goriva na razdoblje od 90 dana. Donesena je i Uredba o utvrđivanju najviših maloprodajnih cijena naftnih derivata, kojom su na razdoblje od 90 dana utvrđene premije energetskih subjekata za motorne benzine i dizelska goriva u iznosu od 0,75 kn/l te plavi dizel u iznosu od 0,5 kn/l. Najviše maloprodajne cijene propisane ovom Uredbom primjenjuju se stoga samo za naftne derivate bez dodanih multifunkcionalnih aditiva (eurosUPER 95, euroDIZEL, plavi dizel), dok se za benzine s više oktana te sva tzv. „premium“ goriva, cijene i dalje mogu formirati slobodno.

Trajno se proširuje primjena snižene stope PDV-a od 13% za isporuku prirodnog plina i grijanja iz toplinskih stanica, ogrjev, pelet, briket i sječku te menstrualne potrepštine. K tome, u razdoblju od 1. travnja 2022. do 31. ožujka 2023. isporuka plina obračunavat će se po stopi PDV-a od 5%.

Značajan učinak na prihode proračuna imat će i povlačenje sredstva iz EU fondova. U fiskalne projekcije uključeno je i korištenje sredstava iz Fonda solidarnosti u svrhu sanacije šteta od potresa te iz MehaniZma za oporavak i otpornost, koja će se usmjeriti za jačanje oporavka i otpornosti gospodarstva kroz razvojne, strateške i reformske projekte.

Novim planom proračuna za 2022. godinu ukupni prihodi iznose 171 milijardu kuna. Pritom prihodi poslovanja iznose 170,3 milijarde kuna, a prihodi od prodaje nefinancijske imovine 765,3 milijuna kuna. Ukupni proračunski prihodi povećavaju se za 6,6 milijardi kuna, što prvenstveno dolazi od povećanja doprinosa koji se povećavaju za 1,9 milijardi kuna te prihoda od PDV-a koji se u odnosu na prvotni plan povećavaju za 1,8 milijardi kuna.

Prihodi od poreza su novim planom za 2022. godinu planirani u iznosu od 91,1 milijardu kuna, što je povećanje od 3,2 milijarde kuna u odnosu na prvotni plan proračuna. Pritom najveće pozitivne promjene bilježi prihod od PDV-a.

Porez na dobit prema novom planu za 2022. godinu iznosi 9,3 milijarde kuna i veći je za 851,4 milijuna kuna od prvotno planiranog. Povećanje ove prihodne kategorije

rezultat je poslovanja poduzeća tijekom 2021. godine te uplate poreza na dobit po završnom obračunu krajem travnja 2022.

Novi plan prihoda **od poreza na dodanu vrijednost** iznosi 62,6 milijardi kuna i veći je u odnosu na prvotno planirane za 1,8 milijardi kuna. Projekcija prihoda od PDV-a temelji se na očekivanom kretanju osobne potrošnje, turističke aktivnosti, ali i rashoda opće države za intermedijarnu potrošnju, investicije te socijalne transfere u naravi. Također, u projekcije prihoda od PDV-a uključeni su i očekivani učinci provedenih poreznih izmjena.

Prihodi od posebnih poreza i trošarina prema ovim Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu bilježe povećanje od 389,5 milijuna kuna u odnosu na prvotni plan te iznose 16,8 milijardi kuna. Izmjena originalne projekcije ovih prihoda rezultat je očekivanog kretanja potrošnje pojedinih trošarinskih proizvoda, uzimajući u obzir i učinke izmjena propisa u trošarinskom sustavu, odnosno u oporezivanju energenata i električne energije.

Ostali porezi na robu i usluge - ova kategorija poreznih prihoda uključuje prihode od poreza na osiguranja od automobilske odgovornosti i kasko osiguranja i ne mijenja se u odnosu na prvotno planirane.

Planirani **prihod po osnovi poreza na dobitke od igara na sreću i ostalih poreza od igara na sreću** Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu iznosi 379,5 milijuna kuna i raste za 59,4 milijuna kuna u odnosu na prvotni plan proračuna. Plan prihoda od naknada za priređivanje igara na sreću povećava se za 38,9 milijuna kuna te iznosi 1,1 milijardu kuna.

Prihod od **poreza na međunarodnu trgovinu i transakcije** novim planom proračuna za 2022. godinu planiran je u iznosu od 459,9 milijuna kuna, čime se ne mijenja u odnosu na prvotni plan prihoda po ovoj osnovi.

Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu **prihodi od doprinosa** povećavaju se za 1,9 milijardi kuna i iznose 28 milijardi kuna. Ovo povećanje rezultat je očekivanog kretanja na tržištu rada, odnosno očekivanog rasta plaća i zaposlenosti.

Prihodi od pomoći prema novom planu za 2022. planirani su u iznosu od 33,5 milijardi kuna i u odnosu na prvotni plan povećavaju se za 1 milijardu kuna. Ovi prihodi izravno

su vezani uz projekte financirane iz EU fondova, kao i uz sredstva iz Fonda solidarnosti EU te novog instrumenta EU nove generacije.

Prihodi od imovine sastoje se od prihoda od kamata (na dane zajmove, po vrijednosnim papirima, na oročena sredstva i depozite po viđenju te zatezних kamata), prihoda od dobiti trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih organizacija, prihoda od dividendi, koncesija, iznajmljivanja i zakupa imovine, prihoda od legalizacije te ostalih prihoda od imovine. Ovi prihodi dijelom se prikupljaju na redovnoj bazi, a dijelom kao jednokratni prihodi. Prihodi od imovine novim planom proračuna za 2022. godinu iznose 2,8 milijardi kuna, što je povećanje za 386,1 milijun kuna u odnosu na prvotni plan proračuna. Ovi prihodi rastu zbog novih saznanja o uplati dividendi i dobiti poduzeća u državnom vlasništvu, a koja su vezana uz završna financijska izvješća navedenih poduzeća.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada novim planom za 2022. godinu planirani su na razini od 4,5 milijardi kuna, a u odnosu na prvotno planirane prihode po ovoj osnovi, povećavaju se za 42 milijuna kuna. Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi novim planom za 2022. godinu planirani su u iznosu od 856,2 te rastu za 30,1 milijun kuna u odnosu na prvotni plan. Prihodi po posebnim propisima novim planom za 2022. iznose 3,6 milijardi kuna i povećavaju se za 11,9 milijuna kuna.

Prihode od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihode od donacija planiraju proračunski korisnici i to su njihovi namjenski prihodi. Ovi prihodi novim planom za 2022. godinu planirani su u iznosu od 1,3 milijarde kuna i povećavaju se za 38,5 milijuna kuna u odnosu na iznos planiran proračunom za 2022. godinu.

Novim planom za 2022. godinu očekuje se kako će **prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza** iznositi 8,4 milijarde kuna.

Prihodi od kazni, upravnih mjera i ostalih prihoda novim planom za 2022. godinu iznose 781 milijun kuna i rastu za 11,5 milijuna kuna u odnosu na prvotni plan. Ovi prihodi planirani su sukladno ostvarenju proračunskih prihoda po ovoj osnovi u prva četiri mjeseca ove godine te očekivanim kretanjima do kraja godine.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine Izmjenama i dopunama Državnog proračuna RH za 2022. godinu planiraju se u iznosu od 765,3 milijuna kuna i smanjuju

se za 27,9 milijuna kuna u odnosu na prvotni plan. Ovi se prihodi najvećim dijelom odnose na prihode od prodaje građevinskih objekata, dok se ostatak odnosi na prihode od prodaje zemljišta, prijevoznih sredstava, postrojenja i opreme te prihode od prodaje zaliha.

Tablica 3. Prihodi državnog proračuna za 2022. godinu

Prihodi državnog proračuna		Plan 2022.	povećanje/ smanjenje	Novi plan 2022.	Indeks
UKUPNO		164.488.880.959	6.561.063.329	171.049.944.288	104,0
6	PRIHODI POSLOVANJA	163.695.750.899	6.588.926.600	170.284.677.499	104,0
61	Prihodi od poreza	87.884.614.755	3.176.348.347	91.060.963.102	103,6
612	Porez na dobit	8.440.199.903	851.414.496	9.291.614.399	110,1
614	Porezi na robu i usluge	78.984.488.485	2.324.854.024	81.309.342.509	102,9
6141	- Porez na dodanu vrijednost	60.753.992.448	1.836.964.013	62.590.956.461	103,0
6142	- Porez na promet	0	24.831	24.831	#
6143	- Posebni porezi i trošarine	16.360.530.385	389.523.503	16.750.053.888	102,4
615	Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	459.926.367	0	459.926.367	100,0
616	Ostali prihodi od poreza	0	79.827	79.827	#
62	Doprinosi	26.040.733.188	1.933.286.717	27.974.019.905	107,4
622	Doprinosi za mirovinsko osiguranje	26.040.733.188	1.930.820.148	27.971.553.335	107,4
623	Doprinosi za zapošljavanje	0	2.466.570	2.466.570	#
63	Pomoći	32.425.064.552	1.031.948.065	33.457.012.617	103,2
64	Prihodi od imovine	2.445.044.455	386.124.903	2.831.169.358	115,8
65	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	4.460.641.890	42.012.161	4.502.654.051	100,9
66	Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija	1.228.064.152	38.521.544	1.266.585.696	103,1
67	Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza	8.442.086.018	-30.848.387	8.411.237.631	99,6
68	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	769.501.889	11.533.249	781.035.139	101,5
7	PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	793.130.060	-27.863.271	765.266.789	96,5

Izvor: Ministarstvo financija

4. RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Najznačajnija kretanja na stavkama rashoda u ovim Izmjenama i dopunama Državnog proračuna za 2022. godinu vezana su uz ublažavanje posljedica rata u Ukrajini, uključujući i zbrinjavanje izbjeglica, podmirenje dugova zdravstvenog sustava te osiguranje sredstava za rast osnovica za obračun plaća u državnim i javnim službama.

Slijedom navedenog ovim Izmjenama i dopunama Državnog proračuna ukupni rashodi povećavaju se za 10,9 milijardi kuna, odnosno sa 173,8 milijardi kuna na 184,7 milijardi kuna.

Od navedenog povećanja rashodi koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka, povećavaju se za 9,2 milijarde kuna, dok se rashodi koji se financiraju iz EU i ostalih izvora povećavaju za 1,7 milijardi kuna.

Unutar rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka najznačajnija povećanja odnose se na:

- dodatna sredstva za sanaciju ustanova u zdravstvu u iznosu od 2,0 milijarde kuna,
- dodatna sredstva za mirovine u iznosu od 1,8 milijardi kuna,
- povećani transfer Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje u iznosu od 1,5 milijardi kuna,
- popunjavanje robnih zaliha 783,1 milijun kuna zbog posljedica rata u Ukrajini, uključujući i stambeno zbrinjavanje izbjeglica,
- dodatna sredstva za rashode za zaposlene (uključujući rashode za zaposlene u osnovnom i srednjem školstvu) u iznosu od 550,8 milijuna kuna,
- dodatna sredstva u tijelima državne uprave za porast cijena energenata u iznosu od 243,7 milijuna kuna,
- potpore sektoru poljoprivrede zbog saniranja posljedica narušavanja sigurnosne situacije u Europi uslijed agresije na Ukrajinu u iznosu od 199,5 milijuna kuna,
- dodatna sredstva za pravomoćne sudske presude u iznosu od 194,0 milijuna kuna,
- dodatna sredstva za doprinos Republike Hrvatske proračunu Europske unije u iznosu od 169,4 milijuna kuna,

- povećana izdvajanja za potpore za očuvanje radnih mjesta u djelatnostima pogođenima koronavirusom u iznosu 165,0 milijuna kuna,
- sredstva za investicije u zdravstvenu infrastrukturu u iznosu od 153,6 milijuna kuna,
- povećana izdvajanja za jamstvenu pričuvu u iznosu od 150,0 milijuna kuna,
- povećana izdvajanja za provedbu projekata u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali u iznosu od 108,5 milijuna kuna,
- dodatna sredstva za razvoj sporta u iznosu od 104,5 milijuna kuna,
- dodatna sredstva za upravljanje i raspolaganje nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske u iznosu od 87,8 milijuna kuna,
- sredstva za osiguravanje zaliha plina u iznosu od 75,0 milijuna kuna,
- dodatna sredstva za programe nacionalnih manjina u iznosu od 75,0 milijuna kuna.

U okviru rashoda koji se financiraju iz EU i ostalih izvora povećanje je prvenstveno rezultat osiguravanja sredstava za mjere za ublažavanje rasta cijena energenata (subvencioniranje cijene plina i naknada za ugroženog kupca energenata u iznosu od 898,0 milijuna kuna) kao i rashoda vezanih uz projekte sanacije štete nastale uslijed potresa (u iznosu od 185,0 milijuna kuna) zbog bolje dinamike provedbe istih.

Obrazloženje rashoda po ekonomskoj klasifikaciji

Ukupni **rashodi poslovanja** povećavaju se za 10,3 milijarde kuna i iznose 170,7 milijardi kuna. Navedeno je rezultat povećanja rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka u iznosu od 8,3 milijarde kuna i rashoda financiranih iz EU i ostalih izvora u iznosu od 2,0 milijardu kuna.

Ukupni **rashodi za zaposlene** ovim su Izmjenama i dopunama planirani na razini od 25,2 milijarde kuna (ne uključujući rashode u osnovnom i srednjem školstvu koji su iskazani u okviru pomoći danih u inozemstvo i unutar općeg proračuna) što je povećanje za 296,1 milijun kuna u odnosu na tekući plan. Ovo povećanje prvenstveno je rezultat osiguranja sredstava za rast osnovice za obračun plaća u državnim i javnim službama i to najvećim dijelom na pozicijama Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva zdravstva i Ministarstva obrane.

Ukupni **materijalni rashodi** se ovim Izmjenama i dopunama povećavaju za 970,4 milijuna kuna i to najvećim dijelom zbog povećanih troškova energenata u tijelima

državne uprave u iznosu od 258,9 milijuna kuna, troškova vezanih uz smještaj izbjeglica iz Ukrajine u iznosu od 242,5 milijuna kuna, povećanih troškova Ministarstva unutarnjih poslova u iznosu od 184,6 milijuna kuna najvećim dijelom vezano uz aktivnosti granične kontrole na hrvatskom dijelu vanjske granice zbog povećanog migracijskog pritiska i sustav civilne zaštite i povećanih troškova Ministarstva obrane u iznosu od 125,8 milijuna kuna.

Financijski rashodi ovim Izmjenama i dopunama ostaju na razini od 7,7 milijardi kuna.

Ukupni **rashodi za subvencije** iznose 9,3 milijarde kuna što je u odnosu na tekući plan povećanje od 1,0 milijardu kuna.

Rashodi financirani iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka povećavaju se za 555,3 milijuna kuna i to prvenstveno uslijed povećanih izdvajanja za potpore sektoru poljoprivrede zbog saniranja posljedica narušavanja sigurnosne situacije u Europi uslijed agresije na Ukrajinu u iznosu od 197,7 milijuna kuna i za potpore za očuvanje radnih mjesta u djelatnostima pogođenima koronavirusom u iznosu od 161,6 milijuna kuna.

Rashodi financirani iz EU i ostalih izvora povećavaju se za 453,3 milijuna kuna prvenstveno zbog ublažavanja rasta cijene plina i potpora sektoru poljoprivrede zbog posljedica rata u Ukrajini.

Ukupne pomoći **dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna** povećavaju se za 4,8 milijardi kuna i iznose 44,1 milijardu kuna. Navedeno je gotovo u cijelosti posljedica povećanja rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka i to zbog povećanih izdvajanja za sanaciju ustanova u zdravstvu i transfer Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje u iznosu od 3,5 milijarde kuna, povećanja rashoda za zaposlene u osnovnom i srednjem školstvu zbog primjene rasta osnovice za obračun plaća u iznosu od 350,0 milijuna kuna i za doprinos Republike Hrvatske proračunu Europske unije 169,4 milijuna kuna.

Povećanje rashoda financiranih iz EU i ostalih izvora rezultat je povećanih izdvajanja vezanih uz provedbu projekata sanacije štete nastale uslijed potresa zbog bolje dinamike provedbe istih.

Ukupne **naknade građanima i kućanstvima** na temelju osiguranja i druge naknade planirane su na razini od 56,6 milijardi kuna i u odnosu na tekući plan povećavaju se za

2,3 milijarde kuna. Navedeni rast posljedica je osiguranja dodatnih sredstava iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka za mirovine u iznosu od 1,8 milijardi kuna s jedne strane i osiguranja sredstava za ublažavanje rasta cijene plina iz rashoda financiranih iz EU i ostalih izvora u iznosu od 400,2 milijuna kuna.

Ukupni **ostali rashodi** povećavaju se za 885,0 milijuna kuna i to zbog povećanja rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka u iznosu od 476,5 milijuna kuna zbog rasta izdvajanja za jamstvenu pričuvu (150,0 milijuna kuna), razvoj sporta (67,2 milijuna kuna), sufinanciranja EU projekata iz nadležnosti Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova EU (65,9 milijuna kuna) te pružanja podrške učenicima s teškoćama u razvoju osiguravanjem pomoćnika u nastavi/stručnih komunikacijskih posrednika (50,0 milijuna kuna).

Povećanje rashoda financiranih iz EU i ostalih izvora rezultat je povećanih izdvajanja vezanih uz projekte sanacije štete nastale uslijed potresa zbog bolje dinamike provedbe istih te izdvajanja vezanih uz projekte u okviru Operativnog programa učinkoviti ljudski potencijali iz nadležnosti Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike.

Ukupni **rashodi za nabavu nefinancijske imovine** povećavaju se za 555,0 milijuna kuna i iznose 14,0 milijardi kuna. Navedeno je rezultat povećanja na rashodima financiranim iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka zbog popunjavanja robnih zaliha zbog saniranja posljedica narušavanja sigurnosne situacije u Europi uslijed agresije na Ukrajinu, povećanih izdvajanja za investicije u zdravstvenu infrastrukturu i povećanih izdvajanja za upravljanje i raspolaganje nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske.

Tablica 4. Ukupni rashodi državnog proračuna po ekonomskoj klasifikaciji

(milijuni HRK)	Tekući plan 2022.			Povećanje/Smanjenje			Novi plan 2022.			
	Izvori 1, 2 i 8	Ostali izvori	Ukupno	Izvori 1, 2 i 8	Ostali izvori	Ukupno	Izvori 1, 2 i 8	Ostali izvori	Ukupno	
3	Rashodi poslovanja	121.736,0	38.668,6	160.404,6	8.292,6	2.052,3	10.344,9	130.028,6	40.720,9	170.749,5
31	Rashodi za zaposlene	18.176,0	6.738,9	24.914,9	200,8	95,2	296,1	18.376,8	6.834,1	25.210,9
32	Materijalni rashodi	7.931,4	8.818,5	16.750,0	973,8	-3,4	970,4	8.905,2	8.815,1	17.720,4
34	Financijski rashodi	7.620,7	37,4	7.658,0	36,1	13,0	49,1	7.656,8	50,4	7.707,2
35	Subvencije	2.362,9	5.908,5	8.271,3	555,3	453,3	1.008,6	2.918,2	6.361,8	9.279,9
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	29.294,0	10.037,6	39.331,7	4.214,0	581,7	4.795,6	33.508,0	10.619,3	44.127,3
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	53.315,6	933,7	54.249,2	1.836,1	503,9	2.340,0	55.151,6	1.437,6	56.589,2
38	Ostali rashodi	3.035,4	6.194,1	9.229,5	476,5	408,5	885,0	3.511,9	6.602,6	10.114,5
4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	5.305,2	8.115,4	13.420,6	881,6	-326,6	555,0	6.186,8	7.788,8	13.975,6
41	Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	156,7	435,6	592,2	27,4	-22,5	4,9	184,1	413,1	597,2
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	4.583,7	5.046,4	9.630,1	279,8	-337,1	-57,3	4.863,6	4.709,2	9.572,8
43	Rashodi za nabavu plemenitih metala i ostalih pohranjenih vrijednosti	1,8	0,2	2,0	0,0	0,1	0,1	1,8	0,3	2,1
44	Rashodi za nabavu proizvedene kratkotrajne imovine	197,5	318,0	515,5	543,1	43,8	586,8	740,6	361,8	1.102,3
45	Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	365,5	2.315,2	2.680,7	31,3	-10,8	20,4	396,8	2.304,4	2.701,1
	UKUPNO	127.041,2	46.784,0	173.825,2	9.174,2	1.725,7	10.899,9	136.215,4	48.509,7	184.725,0

Izvor: Ministarstvo financija

Obrazloženje rashoda po funkcijskoj klasifikaciji

Gledano kroz funkcijsku klasifikaciju rashodi državnog proračuna povećavaju se za 10,9 milijardi kuna, najvećim dijelom uslijed povećanih izdvajanja za:

- zdravstvo u iznosu od 4,3 milijarde kuna, a najvećim dijelom zbog sanacije ustanova u zdravstvu i transfera Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje,
- socijalnu zaštitu u iznosu od 3,8 milijardi kuna prvenstveno zbog izdvajanja za mirovine, projekte u okviru Operativnog programa učinkoviti ljudski potencijali iz nadležnosti Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, nabavu robnih zaliha, naknadu za ugroženog kupca energenata te potporu za očuvanje radnih mjesta u djelatnostima pogođenim koronavirusom,
- opće javne usluge u iznosu od 1,1 milijardu kuna prvenstveno zbog osiguravanja potrebnih sredstava za rashode za zaposlene u osnovnom i srednjem školstvu, za doprinos Republike Hrvatske Europskoj uniji, za programe nacionalnih manjina, upravljanje i raspolaganje nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske i međunarodne članarine,
- ekonomske poslove u iznosu od 952,9 milijuna kuna prvenstveno zbog subvencioniranja krajnje cijene plina i osiguranja zaliha plina, troškova vezanih uz smještaj izbjeglica iz Ukrajine, jamstvene pričuve i potpora sektoru poljoprivrede zbog posljedica rata u Ukrajini,

- javni red i sigurnost u iznosu od 570,1 milijun kuna prvenstvo zbog povećanih izdvajanja za rashode za zaposlene Ministarstva unutarnjih poslova.

Istovremeno smanjena su izdvajanja u području obrazovanja i to najvećim dijelom uslijed promijenjene dinamike provedbe projekta financiranih u okviru Operativnog programa konkurentnost i kohezija 2014-2020 i projekata vezanih uz sanaciju štete nastale uslijed potresa.

Tablica 5. Rashodi državnog proračuna po funkcijskoj klasifikaciji

(milijuni HRK)		Tekući plan 2022.	Povećanje/Smanjenje	Novi plan 2022.
'01	Opće javne usluge	31.301,4	1.071,9	32.373,3
'02	Obrana	7.273,6	294,5	7.568,2
'03	Javni red i sigurnost	9.908,4	570,1	10.478,4
'04	Ekonomski poslovi	27.709,8	952,9	28.662,8
'05	Zaštita okoliša	2.163,3	305,7	2.469,1
'06	Usluge unapređenja stanovanja i zajednice	5.857,2	28,1	5.885,3
'07	Zdravstvo	16.034,9	4.320,9	20.355,8
'08	Rekreacija, kultura i religija	3.973,5	136,5	4.110,0
'09	Obrazovanje	11.520,0	-540,5	10.979,5
'10	Socijalna zaštita	58.083,0	3.759,8	61.842,8
	UKUPNO	173.825,2	10.899,9	184.725,0

Izvor: Ministarstvo financija

5. UKUPNI MANJAK DRŽAVNOG PRORAČUNA

Slijedom ukupno planiranih prihoda u iznosu od 171,1 milijardi kuna te ukupno planiranih rashoda u iznosu od 184,7 milijardi kuna, manjak državnog proračuna za 2022. godinu planiran je u iznosu od 13,7 milijardi kuna ili 2,9% BDP-a, što predstavlja povećanje od 4,3 milijarde kuna ili 0,9 postotnih bodova BDP-a u odnosu na prvotno planirani za 2022. godinu.

Tablica 6. Ukupni manjak državnog proračuna

(u mil. HRK)	Plan 2022.	Povećanje/ smanjenje	Novi plan 2022
Prihodi (6+7)	164.489	6.561	171.050
Prihodi poslovanja (6)	163.696	6.589	170.285
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine (7)	793	-28	765
Rashodi (3+4)	173.825	10.900	184.725
Rashodi poslovanja (3)	160.405	10.345	170.749
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine (4)	13.421	555	13.976
Ukupni manjak/višak	-9.336	-4.339	-13.675
% BDP-a	-2,0		-2,9

Izvor: Ministarstvo financija

6. RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA

U izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu planiran je manjak državnog proračuna u iznosu od 13,7 milijardi kuna, što je za 4,3 milijarde kuna više u odnosu na iznos manjka planiran u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2022. godinu i projekcijama za 2023. i 2024. godinu. Planirani manjak financirat će se razlikom ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja te ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova. Pritom su ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja planirani u iznosu od 46,5 milijardi kuna, dok su ukupni izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova planirani u iznosu od 34,9 milijardi kuna.

Ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja planiraju se u iznosu od 46,5 milijardi kuna od čega primljeni povrati glavnica danih zajmova i depozita iznose 1,4 milijarde kuna, primici od izdanih vrijednosnih papira 32,0 milijarde kuna, primici od zaduživanja 12,9 milijardi kuna te primici od prodaje dionica i udjela u glavnici 300,2 milijuna kuna.

Plan ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja povećava se za 4,5 milijardi kuna u odnosu na Državni proračun Republike Hrvatske za 2022. godinu i projekcije za 2023. i 2024. godinu. Navedeno je rezultat prvenstveno povećanja plana primitaka s osnove primljenih kredita i zajmova od institucija i tijela EU u iznosu od 4,0 milijarde kuna te povećanja plana primljenih povrata glavnice danih zajmova i depozita u iznosu od 254,1 milijun kuna uslijed izmjene dinamike povrata beskamratnih zajmova danih jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2020. godini za ublažavanje posljedica smanjenja prihoda u uvjetima epidemije koronavirusa i uslijed izmjene dinamike povrata namirena nedostajućih sredstava u 2021. godini jedinicama lokalne i

područne (regionalne) samouprave korištenih za povrat poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po godišnjem obračunu za 2020. godinu.

Ukupni izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova planirani su u iznosu 34,9 milijardi kuna, od čega su izdaci za dane zajmove i depozite planirani u iznosu od 2,1 milijardu kuna, izdaci za dionice i udjele u glavnici u iznosu od 474,2 milijuna kuna, izdaci za otplatu primljenih kredita i zajmova u iznosu od 7,9 milijardi kuna te izdaci za otplatu glavnice za izdane vrijednosne papire u iznosu od 24,4 milijarde kuna. Plan ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova povećava se za 1,2 milijarde kuna što je prvenstveno rezultat povećanja planiranih izdataka za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova u iznosu od 613,7 milijuna kuna, povećanja plana izdataka za dionice i udjele u glavnici u iznosu od 370,9 milijuna kuna te povećanja plana izdataka za dane zajmove i depozite u iznosu od 248,6 milijuna kuna.

Zatvarajuća stavka između ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja, ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova te ukupnog manjka državnog proračuna jest razlika između prijenosa depozita iz prethodne godine i prijenosa depozita u sljedeću godinu.

Tablica 7. Ukupni prihodi, rashodi i financiranje državnog proračuna

(milijuni HRK)	Plan 2022.	Povećanje/ Smanjenje	Novi plan 2022.	Indeks
	1	2	3	4=3/1
PRIHODI POSLOVANJA	163.696	6.589	170.285	104,0
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	793	-28	765	96,5
UKUPNI PRIHODI	164.489	6.561	171.050	104,0
RASHODI POSLOVANJA	160.405	10.345	170.749	106,4
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	13.421	555	13.976	104,1
UKUPNI RASHODI	173.825	10.900	184.725	106,3
RAZLIKA - VIŠAK / MANJAK	-9.336	-4.339	-13.675	
PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	42.015	4.485	46.500	110,7
IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	33.714	1.233	34.947	103,7
PRIJENOS DEPOZITA IZ PRETHODNE GODINE	16.273	1.212	17.485	107,5
PRIJENOS DEPOZITA U NAREDNU GODINU	-15.238	-125	-15.363	100,8
NETO FINANCIRANJE	9.336	4.339	13.675	

Izvor: Ministarstvo financija

7. PROCJENA UKUPNOG MANJKA PRORAČUNA OPĆE DRŽAVE

Novim planom u 2022. godini opći proračun prema nacionalnoj metodologiji ostvaruje manjak od 15 milijardi kuna, što predstavlja 3,2% BDP-a. Pritom državni proračun bilježi razinu manjka od 2,9% BDP-a, a jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave manjak od 0,3% BDP-a. Izvanproračunski korisnici ostvarit će višak od 0,05% BDP-a.

Tablica 8. Procjena ukupnog manjka/viška proračuna opće države

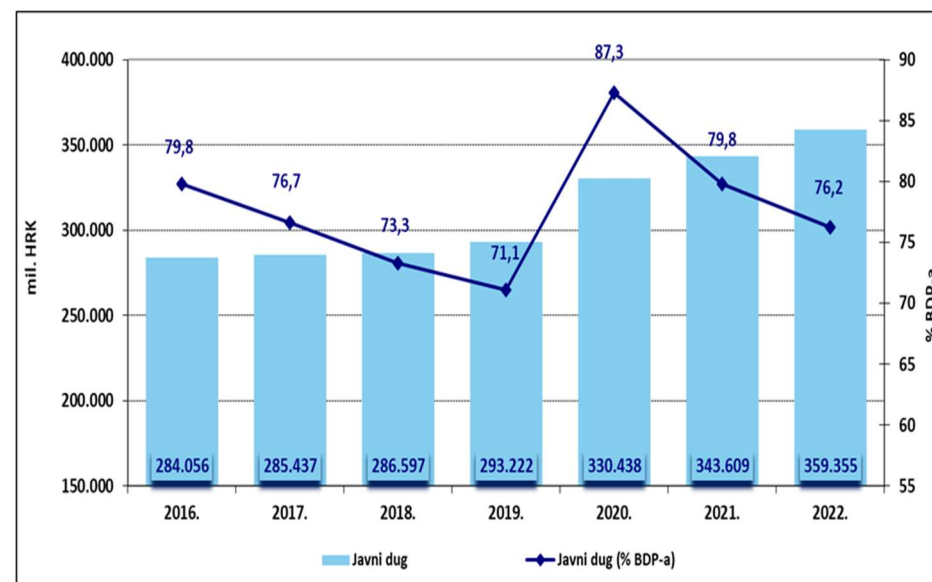
(u mil. kuna)	2021.	Plan 2022.	Novi plan 2022.
DRŽAVNI PRORAČUN			
Ukupni prihodi	154.064	164.489	171.050
% BDP-a	35,7	34,9	36,3
Ukupni rashodi	169.030	173.825	184.725
% BDP-a	39,2	36,9	39,2
Ukupni manjak/višak	-14.967	-9.336	-13.675
% BDP-a	-3,5	-2,0	-2,9
IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI			
Ukupni manjak/višak	463	136	223
% BDP-a	0,1	0,0	0,05
KONSOLIDIRANA LOKALNA DRŽAVA			
Ukupni manjak/višak	-1.347	-2.681	-1.514
% BDP-a	-0,3	-0,6	-0,3
OPĆI PRORAČUN, nacionalna metodologija			
Ukupni manjak/višak	-15.850	-11.881	-14.966
% BDP-a	-3,7	-2,5	-3,2
OSTALE PRAVNE OSOBE U SEKTORU OPĆE DRŽAVE			
Ukupni manjak/višak	732	466	740
% BDP-a	0,2	0,1	0,2
OSTALE PRILAGODBE			
	2.680	-589	867
% BDP-a	0,6	-0,1	0,2
KONSOLIDIRANA OPĆA DRŽAVA, ESA 2010 metodologija			
	-12.438	-12.004	-13.359
% BDP-a	-2,9	-2,5	-2,8

Izvor: Ministarstvo financija

Kada se ovim veličinama pridodaju prilagodbe nacionalne metodologije računskog plana europskoj statističkoj metodologiji ESA 2010 te projekcije ostalih pravnih osoba koje su statistički uključene u sektor opće države prema metodologiji ESA 2010, procjenjuje se kako će planirani manjak općeg proračuna u 2022. godini iznositi 13,4 milijardi kuna ili 2,8% BDP-a.

Temeljem kretanja fiskalnog salda proračuna opće države i snažnog oporavka cjelokupne gospodarske aktivnosti očekuje se da će udio javnog duga u BDP-u u 2022. godini zabilježiti smanjenje od 3,6 postotnih bodova te će iznositi 76,2% BDP-a.

Grafikon 1: Javni dug u razdoblju 2016. – 2022.

Uslijed snažnog gospodarskog pada na razini čitave EU uzrokovanog pandemijom koronavirusa, Vijeće EU je u ožujku 2020. odobrilo punu fleksibilnost Pakta o stabilnosti i rastu, odnosno primjenu opće klauzule o odstupanju (*general escape clause*) od proračunskih pravila definiranih Paktom o stabilnosti i rastu. Time je državama članicama dana mogućnost da u većoj mjeri pruže fiskalne poticaje svojim gospodarstvima kako bi se ublažili postojeći negativni utjecaji krize i osigurao što skoriji

oporavak. Na nacionalnoj razini, Zakon o fiskalnoj odgovornosti² također omogućuje privremeno odgađanje primjene fiskalnih pravila u slučaju izvanrednih okolnosti, sukladno pravilima EU. U skladu s preporukom Povjerenstva za fiskalnu politiku, Vlada RH je 3. travnja 2020. donijela Odluku o privremenom odgađanju primjene fiskalnih pravila iz članaka 6., 7. i 8. Zakona o fiskalnoj odgovornosti. Nadalje, u preporukama Vijeća EU iz lipnja 2021., RH je u 2022. godini preporučeno zadržavanje poticajnog smjera fiskalne politike, uključujući poticaj Mehanizma za oporavak i otpornost, uz očuvanje investicija koja financira država, kao i zadržavanje pod kontrolom rasta tekućih rashoda koje financira država.

Iako su negativne gospodarske posljedice pandemije koronavirusa u 2020. dovele do visokog proračunskog manjka te rasta javnog duga, u 2021. navedeni pokazatelji zabilježili su znatno poboljšanje te će se ovaj trend nastaviti i u 2022. godini. Nakon manjka proračuna opće države od 2,9% BDP-a u 2021., u 2022. godini manjak će biti blago smanjen na razinu od 2,8% BDP-a, što je ispod referentne razine od 3% BDP-a prema kriterijima iz Maastrichta. Istovremeno, javni dug će se smanjiti sa 79,8% BDP-a iz 2021. na 76,2% BDP-a u 2022., čime će biti ispunjeno i fiskalno pravilo javnog duga.

² Zakon o fiskalnoj odgovornosti, Narodne novine br. 111/2018